

Anonymiseret version

Oversættelse

C-247/23 - 1

Sag C-247/23 [Deldits] ¹

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

18. april 2023

Forelæggende ret:

Fővárosi Törvényszék (Ungarn)

Afgørelse af:

29. marts 2023

Sagsøger:

VP

Sagsøgt:

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság

Fővárosi Törvényszék (retten i første instans i Budapest, Ungarn)

[udelades]

Sagsøger: VP [[udelades] Budapest (Ungarn) [udelades]]

[udelades]

Sagsøgt: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (det nationale generaldirektorat for udlændingepolitiet) [[udelades] Budapest (Ungarn) [udelades]]

[udelades]

¹ – Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

Hovedsagens genstand:
føring af asylregistret

Forvaltningsretligt søgsmål vedrørende

AFGØRELSE

Den forelæggende ret indleder en præjudiciel forelæggelsesprocedure ved Den Europæiske Unions Domstol vedrørende fortolkningen af artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (herefter »databeskyttelsesforordningen«).

Den forelæggende ret forelægger Den Europæiske Unions Domstol følgende præjudicielle spørgsmål:

1. Skal databeskyttelsesforordningens artikel 16 fortolkes således, at den myndighed, der i henhold til national ret er ansvarlig for registrene, har pligt til i forbindelse med den registreredes udøvelse af sine rettigheder at berigtige personoplysningen om vedkommendes køn, som er registreret hos myndigheden, når den pågældende oplysning er ændret efter indførelsen i registret og derfor ikke stemmer overens med princippet om rigtighed i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra d)?
2. Såfremt det første præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende, skal databeskyttelsesforordningens artikel 16 da fortolkes således, at den kræver, at den person, der anmoder om berigtigelse af oplysningen vedrørende sit køn, tilvejebringer dokumentation, der begrundet anmodningen om berigtigelse?
3. Såfremt det andet præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende, skal databeskyttelsesforordningens artikel 16 da fortolkes således, at den person, der indgiver anmodningen, har pligt til at godtgøre, at vedkommende har gennemgået en kønsskifteoperation?

[udelades][nationale processuelle betragtninger]

Begrundelse

- 1 Den forelæggende forvaltningsdomstol, som behandler en sag vedrørende føring af asylregistret, anmoder på grundlag af artikel 267 TEUF Den Europæiske Unions Domstol (herefter »Domstolen«) om at foretage en fortolkning af de EU-retlige forskrifter, der er nødvendige for at kunne træffe afgørelse i hovedsagen.

Twistens genstand og de relevante faktiske omstændigheder

- 2 Sagsøgeren er en iransk statsborger, der blev anerkendt som flygtning i Ungarn i 2014. I forbindelse med asylbehandlingen angav vedkommende sin status som

transseksuel som årsag til sin flugt, og de af sagsøgeren fremlagte attester fra psykiatriske og gynækologiske specialister understøttede dennes transseksuelle identitet, idet vedkommende i øvrigt var født som kvinde. Efter anerkendelsen som flygtning blev sagsøgeren optaget i asylregistret som kvinde.

- 3 Den forelæggende ret bemærker, at asylregistret tjener til at dokumentere identifikationsoplysningerne på fysiske personer (herunder deres køn), der er blevet anerkendt som flygtninge, og at den kompetente myndighed på asylområdet behandler disse oplysninger i op til 25 år efter et eventuelt ophør af den pågældende anerkendelse.
- 4 I 2022 indgav sagsøgeren en anmodning til sagsøgte under påberåbelse af databeskyttelsesforordningens artikel 16 med henblik på at få rettet det i asylregistret anførte køn, således at det blev ændret til hankøn, samt at få ændret sit navn. I forbindelse med behandlingen af anmodningen fremlagde personen de speciallægeattester, som vedkommende tidligere havde indsendt. Sagsøgte gav afslag på anmodningen ved afgørelse af 11. oktober 2022 [udelades]. Det fremgår af begrundelsen for den nævnte afgørelse, at sagsøgeren ikke havde bevist, at vedkommende havde fået foretaget en kønsskifteoperation, og at de tilvejebragte dokumenter alene bekræftede vedkommendes transseksualitet, og ikke at der var foretaget kønsskifte.
- 5 I forbindelse med sagsøgerens forvaltningsretlige søgsmål har vedkommende over for den forelæggende ret nedlagt påstand om annullation af den nævnte afgørelse. Sagsøgeren har gjort gældende, at transseksualitet ud fra et begrebsmæssigt synspunkt indebærer et kønsskifte, og at den tilvejebragte lægelige dokumentation bekræfter, at der har fundet et kønsskifte sted. Sagsøgeren har påberåbt sig Menneskerettighedsdomstolens praksis, herunder dommen i sag A.P., Garçon og Nicot mod Frankrig (sag nr. 79885/12, 52471/13 og 52596/13), og i sag S.V. mod Italien (sag nr. 55216/08), og har i denne forbindelse anført, at kønsskifte ikke forudsætter en operation. Sagsøgeren har anført, at vedkommende identificerer sig som en mand, ifølge lægeerklæringerne har en maskulin fremtoning, og i disse erklæringer er givet diagnosekoden F64.0 i den Internationale Sygdomsklassifikation, som omhandler transseksualisme.
- 6 Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse i den forvaltningsretlige sag, da sagsøgeren efter sagsøgtes opfattelse ikke har tilvejebragt noget offentligt eller lægeligt dokument, der dokumenterer kønsskiftet.

Begrundelse for anmodningen om præjudiciel afgørelse og parternes anbringender

- 7 Det er den forelæggende rets opfattelse, at en fortolkning af databeskyttelsesforordningens artikel 16 er nødvendig for, at der kan afsiges dom.
- 8 Efter sagsøgerens opfattelse skal vedkommende gives mulighed for »berigtigelse«. I forbindelse med asylbehandlingen må der ikke pålægges

personer, der indgiver en anmodning i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 16, en urimelig bevisbyrde, og det må navnlig ikke kræves, at de dokumenterer, at der har fundet en kønsskifteoperation sted. Et sådant krav vil være i strid med Menneskerettighedsdomstolens praksis og vil indebære en tilsidesættelse af artikel 1 (retten til menneskelig værdighed), artikel 3 (retten til respekt for den fysiske og mentale integritet) og artikel 7 (retten til respekt for privatliv og familieliv) i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, ligesom det ikke vil overholde ækvivalensprincippet på området for beskyttelse af de grundlæggende frihedsrettigheder, som omhandlet i chartrets artikel 52, stk. 3. Sagsøgeren har fremhævet, at forskellige medlemsstater (Sverige, Danmark, Malta, Irland, Belgien, Grækenland og Portugal) baserer den juridiske anerkendelse af kønnet på den transseksuelle persons erklæring.

- 9 Efter sagsøgtets opfattelse har sagsøgeren ikke i tilstrækkelig grad opfyldt kravet om afhjælpning af manglen, for så vidt som vedkommende ikke har tilvejebragt noget offentligt eller lægeligt dokument, der dokumenterer kønsskiftet.

Relevante retsfor skrifter

- 10 Databeskyttelsesforordningens artikel 16:

»Den registrerede har ret til at få urigtige personoplysninger om sig selv berigtiget af den dataansvarlige uden unødigt forsinkelse. Den registrerede har under hensyntagen til formålene med behandlingen ret til få fuldstændiggjort ufuldstændige personoplysninger, bl.a. ved at fremlægge en supplerende erklæring.«

- 11 § 81 i a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (lov nr. LXXX af 2007 om ret til asyl, herefter »lov om ret til asyl«):

»Den kompetente myndighed på asylområdet behandler i det relevante register på det pågældende område personoplysninger vedrørende flygtninge, personer med subsidiær beskyttelsesstatus, personer med indrejsetilladelse (»befogadott«), personer med midlertidig beskyttelsesstatus (»menedékes«) samt personer, der søger om international beskyttelse, og personer, der er underlagt Dublinproceduren (herefter under ét benævnt »personer underlagt denne lov«), oplysninger om deres ophold og om den hjælp og støtte, som de er berettigede til, samt de senere ændringer heraf, med henblik på:

- a) at efterprøve, at de har status af flygtninge, personer med subsidiær beskyttelsesstatus, personer med midlertidig beskyttelsesstatus eller personer med indrejsetilladelse, og at sikre sig, at de har adgang til de rettigheder, der er forbundet med den pågældende status
- b) at efterprøve, at de har ret til den hjælp og støtte, der er foreskrevet i denne lov og i andre retsfor skrifter

- c) at identificere dem personligt
- d) at hindre parallelle procedurer og
- e) at opdage, hvis ansøgningen bliver fremsat gentagne gange.«

12 § 82, litra f), i lov om asylret:

»I dette kapitel anses følgende oplysninger om personer, der er underlagt denne lov, for identifikationsoplysninger på fysiske personer:

[...]

- f) køn«

13 § 83, stk. 1, litra a), i lov om asylret:

»Asylregistret indeholder følgende oplysninger om de personer, der er underlagt denne lov:

- a) identifikationsoplysninger på fysiske personer«

14 § 83/A, stk. 5, i lov om asylret:

»Den kompetente myndighed på asylområdet har pligt til af egen drift at annullere de indførelser, som måtte være i strid med lovgivningen, at rette ukorrekte indførelser og at afhjælpe udeladte indførelser i det officielle register, der føres af myndigheden.«

Fremstilling af begrundelsen for de præjudicielle spørgsmål

- 15 På baggrund af det ovenstående er det nødvendigt at indlede en præjudiciel forelæggelsesprocedure med henblik på at få præciseret de nøjagtige omstændigheder, hvorunder den registrerede anerkendes ret til berigtigelse i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 16 i forbindelse med den registrerede oplysning om vedkommendes køn.
- 16 De præjudicielle spørgsmål, der forelægges Domstolen, er relevante, for på trods af, at den gældende ungarske retsforskrift, dvs. lov om asylret, overordnet set indeholder bestemmelser om ændringer af de registrerede oplysninger og om berigtigelse af fejlbehæftede indførelser, regulerer den pågældende retsforskrift hverken proceduren eller kravene i forbindelse med kønsskifte og den efterfølgende navneændring, som er genstand for den foreliggende sag. I dom 6/2018 af 27. juni fastslog Alkotmánybíróság (forfatningsdomstol, Ungarn), at der foreligger en forfatningsstridig situation vedrørende udeladelse, som indebærer en tilsidesættelse af artikel II (den menneskelige værdigheds ukrænkelighed) og artikel XV, stk. 2 (forbud mod forskelsbehandling), i Magyarországs Alaptörvény (Ungarns forfatning), og som skyldes, at lovgiver ikke har reguleret proceduren

for kønsskifte og navneændring for personer, som ikke er ungarske statsborgere, og som er lovligt bosiddende [i Ungarn], mens ungarske statsborgere derimod indrømmes denne mulighed. Alkotmánybíróság (forfatningsdomstol, Ungarn) anmodede det ungarske parlament om at opfylde sin lovgivningsmæssige funktion inden den 31. december 2018. På samme vis fastslog Menneskerettighedsdomstolen i dom af 16. juli 2020 i sagen Rana mod Ungarn (sag nr. 40888/17), at artikel 8 i den europæiske menneskerettighedskonvention var blevet tilsidesat, for så vidt som Ungarn ikke gav en person, der havde fået anerkendt sin status som flygtning, mulighed for at få adgang til proceduren for juridisk anerkendelse af sit seksuelle tilhørsforhold. På trods af de nævnte retsafgørelser indeholder den ungarske lovgivning den dag i dag fortsat ikke de bestemmelser, der er nødvendige for gennemførelsen af disse procedurer.

- 17 Den forelæggende ret bemærker endvidere, at ungarske statsborgere efter afsigelsen af den nævnte dom fra Alkotmánybíróság (forfatningsdomstol, Ungarn) heller ikke længere indrømmes muligheden for juridisk anerkendelse af kønsskifte, og som følge heraf har den forelæggende ret ikke mulighed for at udfylde det retlige tomrum ved hjælp af en analog anvendelse af bestemmelserne for ungarske statsborgere. Sagsøgeren selv har ligeledes gjort opmærksom på den manglende ungarske lovgivning, og af denne årsag har vedkommende baseret sit forvaltningsretlige søgsmål direkte på databeskyttelsesforordningens artikel 16.
- 18 På baggrund af ovennævnte betragtninger er det for at kunne træffe afgørelse i hovedsagen nødvendigt at afklare, om sagsøgte, på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 16 som direkte anvendelig EU-retlig forskrift, kan pålægges en pligt til at berigtige den oplysning om køn, som findes i dets register, og i bekræftende fald hvilken dokumentation der til dette formål kan afkræves af den person, der anmoder om berigtigelsen.

[udelades][nationale processuelle betragtninger]

Budapest, den 29. marts 2023.

[udelades] [underskrifter]